

התפתחויות אחרונות במשק החשמל

קידום מעמד הצרכן
עדכון לקוחות – אוגוסט 2020

לקוחות יקרים,

במשק החשמל העתידי, הצרכן מהווה שחקן מרכזי. ההתייחסות אליו כאל מקבל שירות פאסיבי מפנה את מקומה לראייה דינמית ומרובדת הרואה בו שחקן פעיל שיכול להחליט בין סוגי השירותים שהוא מעוניין לקבל, ומי יספק לו אותם. בהקשר זה, הצרכן יכול לייצר לעצמו חלק מהחשמל שהוא צורך, למכור אותו לרשת, לאגור אותו ולבצע עסקאות משלימות בהתאם לצרכיו.

פרסומי רשות החשמל ומשרד האנרגיה מהחודש האחרון מעידים על העמקת מגמה זו. הרשות פרסמה סדרה של שימועים בסימן צרכנות ופיתוח רשת המתח הנמוך והגבוה (רשת החלוקה). זה מכבר, רשת החלוקה מסומנת כמרחב חיוני לפיתוח משק החשמל, בין היתר לצורך השגת היעדים השאפתניים של מדינת ישראל בקידום אנרגיות מתחדשות (30% ב-2030!). לצורך כך הובילה הממשלה מהלך אגרסיבי של דה-רגולציה במקטע החלוקה על ידי מתן פטורים נרחבים מחובת רישוי בשלל פעילויות במקטע זה ועל ידי הגדרת מתחמים בהם יוכלו צרכנים לבצע פעילות בתחום החשמל, ללא מעורבות רגולטורית (חטיבת קרקע).

לצורך יישום מדיניות זו, מבקשת הרשות להגדיר את היחסים בין מי שמחזיק בחטיבת קרקע לבין ספק השירות החיוני אשר אמור לספק לו שירותים (לרוב חברת החשמל לישראל) ובנוסף היא מבקשת לתמרץ את חברת החשמל לפתח את רשת החלוקה כדי להבטיח שצרכנים ויצרנים יוכלו להתחבר אליה ביעילות מרבית. לבסוף, הרשות גם מבקשת לקבוע עקרונות לניהול המידע שיצטבר מקריאת מוני החשמל.

תכניות המדיניות של משרד האנרגיה והכוונות המוצהרות של הרשות מעידות על כך שבמחצית השנה הקרובה צפויות להתפרסם החלטות נוספות בתחום האנרגיות המתחדשות ואגירת החשמל במקטע החלוקה. גם התפתחויות בתחום התכנון והבנייה ובתחום ההתייעלות האנרגטית, בין היתר על ידי קביעת תקני אנרגיה לדירות מגורים, מעידים על חשיבות הצרכן בהתפתחות משק החשמל העתידי.

אנו ממליצים לעיין בשימועים שמפרסמת הממשלה המובאים במידעון זה ולהגיב אליהם. בשלב זה, הרשויות מחויבות להתייחס לכל תגובה וקיימת אפשרות ממשית להשפיע על עיצוב הרגולציה, משימה שתהייה קשה בהרבה לאחר קבלת ההחלטות.

כחלק מפעילותנו הענפה בתחום האנרגיה בכלל ובתחום החשמל בפרט, אנו מחויבים להביא ללקוחותינו ולציבור המעוניין בכך את העדכונים האחרונים על הנעשה במשק ואת ניתוח המגמות העיקריות המתחוללות בו. לשם כך, נפרסם באופן קבוע מידעון ובו מקבץ החלטות בתחום החשמל ובתחומים המשיקים לו.

פרסומים מרכזיים של רשות החשמל להתייחסות הציבור

▪ [חיבור חדש לרשת החשמל בחטיבת קרקע](#)

במשק החשמל העתידי הצרכן הוא גורם עצמאי. תפיסה זו מקבלת ביטוי ברפורמה במשק החשמל בקביעת המונח "חטיבת קרקע" – מקרקעין בבעלותו של צרכן בגבולותיהם יוכל ליצר, לחלק ולספק חשמל לכלל צרכני המשנה בחטיבתו ללא צורך ברישיונות וללא מעורבות רגולטורית. ההסדרה המוצעת מתייחסת להיבטים שונים באוטונומיה שיקבל צרכן בחטיבת קרקע.

המועד האחרון להתייחסות הציבור לשימוע: 1 בספטמבר 2020

ההסדרה המוצעת מתייחסת ל-4 גורמים הקשורים בחיבור ומניה בחטיבת קרקע:
חיבור לרשת: ככלל, בעל חטיבת קרקע יהא זכאי לקבל חיבור אחד בלבד בגבול חטיבת הקרקע.
התקנת מונים: ככלל, צרכן זכאי למונה חשמל אחד. תחת האסדרה המוצעת, צרכן בחטיבת קרקע יהא זכאי להתקנת מונים נוספים למתקני צריכה בעלי תעריפים שונים בתוך חטיבת הקרקע.
מיקום המונים: ככלל, מיקום המונים הם בגבול חטיבת הקרקע. במסגרת האסדרה מוצעת אפשרות להתקנת מונה על תשתית פרטית של הצרכן לצורך התחשבות של כל צרכן בחטיבת הקרקע.
מניית עמדות טעינה לרכב חשמלי בבית משותף: תחת האסדרה המוצעת, ניתן יהיה להתקין מניה על עמדת טעינה של רכב חשמלי ואיחוד בין חשבון צריכת החשמל של הרכב והדירה בבית משותף.

▪ [תכנית תמריצים לחברת החשמל לפיתוח רשת חלוקה](#)

רשות החשמל מציעה תמריצים לחברת החשמל על מנת לשפר את רמת השירות לצרכניה וליצרני החשמל המחוברים לרשת החלוקה באמצעות מנגנוני פרס/קנס.

המועד האחרון להתייחסות הציבור לשימוע: 31 באוגוסט 2020

▪ [עקרונות לניהול מידע במשק החשמל](#)

לאור המידע הרב שצפוי להיצבר בשנים הקרובות במשק החשמל והצורך הגובר במידע צרכני נגיש ואיכותי, מבקשת רשות החשמל לקבוע עקרונות מנחים לאופן בו ינוהל המידע. בהצעת החלטה זו, הרשות מפרטת את העקרונות לאיסוף המידע וניהולו, בהתייחס לתהליכים המרכזיים במשק החשמל: תחרות במקטע האספקה, פריסת מניה חכמה, הגברת השימוש בטכנולוגיות אגירה, כניסת רכבים חשמליים והתאגדות צרכנים.

המועד האחרון להתייחסות הציבור השימוע: 27 באוגוסט 2020

ההסדרה המוצעת קובעת מספר עקרונות לניהול המידע. ראשית, תהיה הפרדה ברורה בין איסוף המידע והבעלות באמצעי המניה, לבין המידע עצמו שיהיה בבעלותו של הצרכן. כמו כן תובטח נגישות ושוויוניות בנגישות למידע. לבסוף ישמרו פרטיות המידע ואבטחתו מכל איום עתידי. הרשות מדגישה בשימוע כי בעידן הביג דאטה, שיקוף מידע לציבור עשוי להביא תועלות משמעותיות לכלל המשק ולקדם מתן שירותים מתקדמים לצרכנים.

רשות החשמל קבעה מטרות ויעדים לפיתוח מערכת החלוקה. על פי ההחלטה המוצעת, מנגנוני הבקרה על תכנית פיתוח זו יהיו באמצעות מתן תמריצים בעבור הגדלת אמינות האספקה וקיצור פרק הזמן לחיבור או הגדלת חיבור לצרכנים ולחיבור יצרני חשמל לרשת החלוקה. בניגוד לבקרה על תכנית פיתוח מקטע ההולכת המורכבת מפרויקטים מערכתיים גדולים, הבקרה על פיתוח רשת החלוקה תיעשה ברמה המשקית באמצעות קביעת רמת שירות. הפרס/קנס המירבי יעמוד על 60 מיליון ש"ח לשנה.

▪ [ביטול הזמנה להציע הצעות בהליך מספר 5 לצורך קביעת תעריף להקמת מתקנים לייצור חשמל בטכנולוגיה פוטו-וולטאית במיתקנים קרקעיים שיחוברו למתח גבוה ולמתח נמוך](#)

הרשות קבעה שלאור תוצאות הליך תחרותי מספר 1 לקביעת תעריף לייצור חשמל בטכנולוגיה פוטו-וולטאית בשילוב קיבולת אגירה למתקנים המחוברים או המשולבים לרשת החלוקה ולאור החלטת הרשות כי הליך תחרותי שני בטכנולוגיה זו יפורסם עד סוף השנה, הליך מספר 5 מתייטר. החלטה זו מהווה נקודה משמעותית בהבנת ראייתה העתידית של הרשות, כך שכל הליך תחרותי בטכנולוגיה פוטו-וולטאית במתח גבוה יהיה מעתה בתוספת קיבולת אגירה.

ביום 29 ביוני פרסמה הרשות החלטה המהווה הזמנה להציע הצעות לקביעת תעריף להקמת מתקנים לייצור חשמל בטכנולוגיה פוטו-וולטאית במיתקנים קרקעיים שיחוברו למתח גבוה ולמתח נמוך. תכלית ההליך הייתה להביא לשילוב של לפחות MW50 נוספים, ובדומה להליכים קודמים מסוג זה בהם הוחלט על שילוב הספק מצרפי של כ-MW819, גם בהליך זה התעריף היה אמור להיקבע בשיטת "מחיר שני אחיד".

כדאי לשים לב גם לפרסומים הבאים, ביניהם מספר הבהרות חשובות של רשות החשמל עבור גורמים הפעילים בתחום האנרגיה המתחדשת (יצרנים וצרכנים).

▪ [תכנית מאה הימים של שר האנרגיה](#)

התוכנית כוללת מגוון רב של צעדי מדיניות שתכליתם קידום פיתוח תשתיות תומכות פריון והפחתת רגולציה.

אחד מצעדי המדיניות המרכזיים הוא עידוד תחום האנרגיה המתחדשת: הגברת ההשקעה במו"פ ותמיכה בפרויקטי חלוץ לקידום טכנולוגיות אגירה, הקמת מתקני PV על גגות מבני ציבור והקמת קרן ייעודית למימון, הסרת חסמי רגולציה במתן פטור מהיתר בניה להתקנת מערכות PV על גבי מאגרי מים ובריכות דגים; הסרת חסמי שימוש במקרקעין; הקלה על הקמת מתקני PV על גג בית משותף, ושיפור מערכת ההולכה לצורך קליטת אנרגיות מתחדשות.

▪ [עצירת קידומן של 4 תחנות גדולות](#)

משרד האנרגיה מודיע על עצירת קידומם של ארבעה אתרים שהיו חלק מתוכנית להקמה עתידית של תחנות כוח קונבנציונאליות. המשרד רואה בביטול זה חלק מהמגמה לקידום אנרגיות מתחדשות. יש לשים לב להחלטת המשרד, בשולי ההחלטה העיקרית, לפעול להקפאת ההסמכות לקידום תחנות חדשות אלא באתרים מאושרים או צמודים לתשתיות קיימות.

▪ [שמירת מקום ברשת להקמת תחנות כוח סולאריות באשלים PV3 – שימוע להתייחסות הציבור](#)

תחנת כוח סולארית בהספק של 100 מגה-וואט עתידה לקום באשלים במסגרת מכרז מדינה. במסגרת השימוע, מוצע להורות למנהל המערכת לשמור מקום ברשת לחיבור המתקן הסולארי.

המועד האחרון לקבלת התייחסות הציבור להצעת ההחלטה הינו 27 באוגוסט 2020

▪ [עדכון לוח 12.1-1: תשלומי חברת החשמל בגין הפרת אמות מידה – שימוע להתייחסות הציבור](#)

המועד האחרון לקבלת התייחסות הציבור להצעת ההחלטה לעיל הינו 31 באוגוסט 2020

▪ [תוצאות הליך תחרותי ראשון להקמת מתקני PV בשילוב קיבולת אגירה](#)

לאור ההצלחה האדירה במכרז הראשון – הן מבחינת המחיר הנמוך שהתקבל (19.9 קוט"ש) והן מבחינת הכמות הגדולה של החשמל שייאגר (168 מגה-וואט), מפרסמת הרשות כי צפויה לפרסם עד סוף השנה מכרז נוסף לשילוב אגירה.

▪ [עדכון לוח 12.1-1: תשלומי חברת החשמל בגין הפרת אמות מידה – שימוע להתייחסות הציבור](#)

המועד האחרון לקבלת התייחסות הציבור להצעת ההחלטה לעיל הינו 31 באוגוסט 2020

▪ [הסדרת אופן פעילותם של מתקני אגירה ברשת ההולכה](#)

תזכורת: המועד האחרון להגשת התייחסויות לעקרונות האסדרה למתקני אגירה ברשת ההולכה יחול ב-16 באוגוסט 2020

▪ [תקנות התכנון והבנייה \(עבודות ומבנים פטורים מהיתר\) \(תיקון מס' 2\), התש"ף-2020](#)

גם רשויות התכנון שותפות למאמצים לעידוד ייצור חשמל מאנרגיות מתחדשות, ונוקטות צעדים להקלה על יזמים ובעלי קרקעות. אחד התמריצים שנקבעו הוא פטור מהוצאת היתר בניה עבור מתקנים פוטו-וולטאיים קטנים (עד להספק של 700 ק"ו) המותקנים על גג מבנה. כחלק מתיקוני חקיקה נרחבים שנערכו בעת האחרונה, הורחב הפטור המדובר גם לגבי מתקנים פוטו-וולטאיים שקופים שיותקנו על גבי מצללות (פרגולות).

▪ [פרסום שימוע על התחשבות בגין ריבוי מתקנים בחצר צרכן המחובר לרשת ההולכה](#)

בשל סתירה בין אמת המידה כפי שנקבעה בהחלטה מיום 27.05.2020 לבין ההסדר שנקבע להוצאת אנרגיה לרשת בהליך התחרותי למתקני פי וי ברשת ההולכה, קבעה הרשות שאמת המידה תחול רק ביחס למתקנים שהתקבל אישור תעריף החל ממועד קבלת ההחלטה (27.05.2020).

מועד אחרון לתגובה לשימוע: 30.08.2020

▪ [עדכונים לאמות מידה צרכנות](#)

הרשות מעדכנת סדרה של אמות מידה שעיקרן עוסק ברמת השירותים שנותנת חברת החשמל לצרכן. בין העדכונים, קובעת הרשות שגם צרכן שבבעלותו מתקן פוטו-וולטאי הקטן מ- 100 קילו-וואט יוכל להגיש בקשה לספק שירות חיוני להחליף מודולים במתקן שברשותו. עד כה אפשרות זו הייתה קיימת רק למתקנים גדולים מ- 100 קילו וואט.

▪ [החלטה על קביעת עקרונות מדיניות להגדלת יעד הייצור באנרגיה מתחדשת ל- 30% בשנת 2030](#)

הרשות מאשררת את עמדתה לפיה ניתן להגיל את היעד כמבוקש על ידי השר, תוך קביעת יעד ביניים של 17%-20% לשנת 2025.

▪ [החלטה בנושא הפתרון הטכנולוגי הנדרש להתאמת מכ"מ משרד הביטחון כתוצאה מהקמת תחנת רוח](#)

הרשות מבהירה את החלטתה המקורית כך שלא ישתמע ממנה שקיימת תלות של יצרנים האחד בשני לצורך קידום הפתרון.

רשומות

הפרסום ברשומות מעניק תוקף מחייב להחלטות המנהל. להלן הפרסומים האחרונים:

[עסקאות עם יצרן ברשת ההולכה](#)

▪ [כללי משק החשמל \(עסקאות יצרן ברשת הולכת החשמל עם ספק שירות חיוני\), התש"ף-2020](#)

[דירוג אנרגטי](#)

▪ [תקנות מקורות אנרגיה \(הצגת דירוג אנרגטי ליחידת דירוג\), התש"ף-2020](#)

התקנות, עליהם חתום שר האנרגיה, קובעות כי לא יציג מוכר לקונה דירוג אנרגטי של יחידת דירוג המיועדת למכירה ולא יעבירו למתווך בהתקיים שני תנאים מצטברים: 1. קבעה מעבדה דירוג אנרגטי לפי התקן לאותה יחידת דירוג; ו-2. 2. הדירוג האנרגטי יוצג באמצעות תווית דירוג אנרגטי.

[אגירה](#)

▪ [כללי משק החשמל \(פטור מחובת רישיון לביצוע אגירה\), התש"ף-2020](#)

פטור מהיתר למתקנים פוטו-וולטאים על גבי פרגולות

תעריפים

- [כללי משק החשמל \(תעריפי חשמל\) \(תיקון מס 9\), התש"ף-2020](#)
הוספת לוח תעריפים 3-6.24
- [כללי משק החשמל \(תעריפי חשמל\) \(תיקון מס 10\), התש"ף-2020](#)
הוספת לוח תעריפים 11.3
- [כללי משק החשמל \(תעריפי חשמל\) \(תיקון מס 11\), התש"ף-2020](#)
תיקון לוח תעריפים 4-6.5
- [כללי משק החשמל \(תעריפי חשמל\) \(תיקון מס 12\), התש"ף-2020](#)
הוספת לוחות תעריפים 18-6.7 עד 20-6.7
- [כללי משק החשמל \(תעריפי חשמל\) \(תיקון מס 13\), התש"ף-2020](#)
תיקון לוח תעריפים 5-6.7
- [כללי משק החשמל \(תעריפי חשמל\) \(תיקון מס 14\), התש"ף-2020](#)
הוספת לוח 13-6.5 – תיקון תעריף בעבור חריגה מהספק שהועמד לרשות מספק
- [כללי משק החשמל \(תעריפי חשמל\) \(תיקון מס 15\), התש"ף-2020](#)
תיקון תעריף באגורות לקוט"ש לייצור חשמל מאנרגיית רוח למיתקנים העולה מעל KW50

אמות המידה

- [כללי משק החשמל \(אמות מידה לרמה, לטיב ולאיכות השירות שנותן ספק שירות חיוני\) \(תיקון מס 7\), התש"ף-2020](#)
תיקון סעיף 10 לתקנות כך שבמקום 1 ביוני 2020 יבוא 31 בדצמבר 2020
- [כללי משק החשמל \(אמות מידה לרמה, לטיב ולאיכות השירות שנותן ספק שירות חיוני\) \(תיקון מס 19\), התש"ף-2020](#)
הוספת אמת מידה 75א
- [כללי משק החשמל \(אמות מידה לרמה, לטיב ולאיכות השירות שנותן ספק שירות חיוני\) \(תיקון מס 20\), התש"ף-2020](#)
הוספת אמת מידה 104א
- [כללי משק החשמל \(אמות מידה לרמה, לטיב ולאיכות השירות שנותן ספק שירות חיוני\) \(תיקון מס 21\), התש"ף-2020](#)
תוספת לאמת מידה 136
- [כללי משק החשמל \(אמות מידה לרמה, לטיב ולאיכות השירות שנותן ספק שירות חיוני\) \(תיקון מס 22\), התש"ף-2020](#)
תיקון אמת מידה 1, 7ב, 17
- [כללי משק החשמל \(אמות מידה לרמה, לטיב ולאיכות השירות שנותן ספק שירות חיוני\) \(תיקון מס 23\), התש"ף-2020](#)
תיקון אמת מידה 1, הוספת אמת מידה 220ב
- [כללי משק החשמל \(אמות מידה לרמה, לטיב ולאיכות השירות שנותן ספק שירות חיוני\) \(תיקון מס 24\), התש"ף-2020](#)
תיקון אמות מידה 1; 57; 58; 59.

המידע האמור לעיל הינו מידע כללי ותמציתי בלבד, הוא אינו מהווה חוות דעת או ייעוץ משפטי ויש לקבל עצה מקצועית נפרדת בטרם נקיטת פעולה משפטית או אחרת בקשר עם הנושאים אותם סקרנו.

מחלקת אנרגיה וצוות החשמל ישמחו לעמוד לרשותכם בכל שאלה:

דן הכהן, שותף, ראש המחלקה
dan@agmon-law.co.il
03-6078607

אדי אשכנזי, שותף
eddie@agmon-law.co.il
03-6078607

מיכאל מקייה, שותף
michaelm@agmon-law.co.il
03-6078607

טל ברקת, עורכת דין
talb@agmon-law.co.il
03-6078607

